

Samarbetsministrarnas redogörelse om mobilitet och gränshinder till Nordiska rådets session 2022

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Arbetet med att eliminera gränshinder i Norden	3
3. Arbetet med coronarelaterade störningar	9
4. Arbetet med att stärka informationsinsatserna	12
Appendix 1 Sektorernas arbete med gränshinder	16

1. Sammanfattning

Norden skall bli världens mest integrerade och hållbara region till år 2030 enligt den vision statsministrarna antog 2019. Åtgärder för att öka mobiliteten och minska antalet gränshinder utgör en central del av arbetet, särskilt som stöd till att öka konkurrenskraften och stärka den sociala sammanhållningen i Norden. Arbetet med att avlägsna gränshinder i Norden handlar om att skapa ett öppnare Norden. Det ska vara möjligt att flytta, pendla, studera och driva företag över landsgränserna i Norden utan risk att hamna i en gråzon eller hindras av otydliga lagar och regler. Ett öppet Norden gagnar alla parter.

Gränshinderrådet är ett politiskt, men oberoende, tillsatt organ som har fått i uppdrag av de nordiska regeringarna att befrämja den fria rörligheten inom Norden för såväl enskilda som företag. Gränshinderrådet upprättades 2014 och är inne på sin tredje mandatperiod. Denna redogörelse är en översikt över status och resultat för Gränshinderrådets och Nordiska ministerrådets sektorers gränshinderarbete under perioden juli 2021 – juni 2022¹.

Arbetet med mobilitet och gränshinder berör många politikområden men anknyter framförallt till visionens strategiska prioritering "Ett konkurrenskraftigt Norden" och spelar särskilt in till visionsmål 6, 7 och 8 där Nordiska ministerrådet bland annat ska utveckla välfungerande arbetsmarknader, främja den gränsöverskridande digitala utvecklingen och främja den fria rörligheten i Norden. Gränshinderrådet följer särskilt upp utmaningar som berör inomnordisk migration, arbetspendling, utbildning och företagande.

Den fria rörligheten och mobiliteten har även under denna period påverkats av coronakrisen som började vårvintern 2020. I början av 2022 upphörde dock inreserestriktioner och andra nationella åtgärder för att minska smittspridningen och det intensiva arbetet med att, tillsammans med Info Norden och de gränsregionala informationstjänsterna, identifiera coronarelaterade störningar upphörde. Inrapporteringar av nya ordinarie gränshinder som beror på strukturella orsaker i lagar, regel och praxis kom återigen i gång och skiftet i fokus har inneburit att ordinarie gränshinder och temaområden återigen fått mer uppmärksamhet inom ramen för Gränshinderrådets och sektorernas arbete.

Under perioden har 11 gränshinder avklarats. Rådets kärnarbete har alltså inte avstannat trots att medlemmarna och sekretariatet fått prioritera och hantera akuta coronarelaterade störningar även under den aktuella rapporteringstiden.

Under 2021 påbörjades ett arbete med att dra lärdomar av krisen och samarbetsministrarna initierade en utredning om nordisk samverkan i kristider som genomfördes av tidigare minister Jan Erik Enestam. Rapporten [Strategisk genomlysning – Nordisk civil beredskap](#) presenterades november 2021 och flera av rekommendationerna har direkt bäring på mobilitet och gränshinder. Pandemin visade att Gränshinderrådet kan spela en viktig roll i arbetet med trygga mobiliteten mellan de nordiska länderna vid kriser. Det är något som de nordiska samarbetsministrarna ville slå vakt om och därför har Gränshinderrådets roll i kristider förtydligats i det nya [mandatet](#) som gäller för 2022–2024. I en [deklaration](#) från juni 2022 fastslog samarbetsministrarna att de nordiska länderna samt Färöarna, Grönland och Åland ska stärka sitt samarbete i kristider och att de bland annat har ett ansvar att ta

¹ Denna redogörelse fokuserar framförallt på Gränshinderrådets arbete med ordinarie hinder, temaområden, coronarelaterade störningar samt sektorernas gränshinder. Redogörelsen är därmed inte en sammanställning över visionsarbetet i stort och de bredare mobilitetsinsatser som pågår inom det arbetet.

hänsyn till nordiska perspektiv innan nationella beslut tas, vilket är en målsättning Gränshinderrådet drivit sedan starten av coronakrisen.

2. Arbetet med att eliminera gränshinder i Norden

Gränshinderarbetet är en central del av det nordiska mobilitetsarbetet. Gränshinderrådets roll är att synliggöra privatpersoners och företagens mobilitetsproblem i Norden samt föreslå lösningar till de nordiska regeringarna. Gränshinderrådet kan inte själv lösa gränshinder, utan det är beslutsfattare på nationell nivå som har huvudansvaret för att lösa ärendena genom till exempel ändringar i lag eller avtal.

Gränshinderrådets uppdrag beskrivs i rådets [mandat](#). Från och med 2022 har Gränshinderrådet ett nytt mandat som löper parallellt med handlingsplanen för visionen, det vill säga fram till och med 2024. Gränshinderrådets nya mandat stärker rådets möjlighet att agera snabbare och mer resolut i kristider om den fria rörligheten kommer under press.

Redan i början av 2022 fick Gränshinderrådet tillfälle att handla enligt sitt nya mandat att i kristider uppmärksamma nationella regeringar på mobilitetsproblem som uppstår. Den 17 mars, två dagar efter att Sveriges regering föreslagit införande av ett [transportörsansvar för ID-kontroller](#) i Öresundsregionen med anledning av potentiell fara för den allmänna ordningen eller den inre säkerheten i landet till följd av Rysslands aggression mot Ukraina, skickade Gränshinderrådet ett [brev](#) till ansvariga ministrar med en uppmaning att inte återinföra ID-kontroller och uppmanade även till dialog med övriga berörda länder och aktörer. Gränshinderrådet besvarade även den aktuella [snabbremissen](#). Den svenska regeringen valde i slutändan, bland annat baserat på synpunkterna från remissinstanserna, att dra tillbaka förslaget.

Det nya mandatet stärker också samarbetet mellan Gränshinderrådet och de nordiska samarbetsministrarna. Från och med 2022 ska parterna träffas minst en gång per år för dialog och för att utbyta information.

Arbetet med att eliminera/avklara gränshinder börjar med att ett potentiellt gränshinder identifieras. De gränsregionala informationstjänsterna, Nordiska ministerrådets informationstjänst Info Norden och de nordiska gränskommittéerna är centrala i gränshinderarbetet och är de organisationer som allra oftast identifierar gränshinder. Även det helt avgörande informations- och integrationsarbetet samt det förebyggande arbetet sker hos informationstjänsterna, se avsnitt 4.

När invånare och företag söker information om att arbeta, studera eller starta företag i ett annat land eller upplever något mobilitetsrelaterat problem kontaktar de oftast informationstjänsterna. Potentiella gränshinder rapporteras in till Gränshinderrådets sekretariat, underlag bearbetas sedan i dialog med berörda nationella departement och därefter dokumenterar sekretariatet ärendet i [gränshinderdatabasen](#). Baserat på databasens innehåll prioriterar medlemmarna i Gränshinderrådet ett antal gränshinder som de aktivt arbetar med. Det är därför viktigt att databasen hålls uppdaterad, vilket har skett regelbundet åren 2018–2020 i samarbete med departementen. För att spara på resurser hos sekretariatet och departement genomfördes ingen uppdatering av gränshinderdatabasen år 2021. En ny uppdateringsrunda pågår i skrivande stund hösten 2022.

När ett hinder en gång prioriterats bedrivs arbetet tills gränshindret är löst eller till dess att berörda departement eller myndigheter meddelat att gränshindret inte kan lösas. Gränshinderrådet har sedan starten 2014 bidragit till att 82 nordiska gränshinder har avklarats. Gränshinderrådet prioriterar aktuellt (september 2022) 30 gränshinder samt arbetar med coronarelaterade störningar och fyra större temaområden.

Det är helt avgörande att arbetet för den fria rörligheten sker i smidig samverkan mellan samtliga relevanta aktörer och under 2021 har Gränshinderrådet och Nordiska rådets Gränshindergrupp påbörjat ett stärkt och strategiskt tvärgående samarbete. Ett antal nationella grupper med medlemmar från Gränshinderrådet och Gränshindergruppen har bildats. Två projekt genomförs också i samarbete mellan Nordiska rådets Gränshindergrupp och Gränshinderrådet, ett som fokuserar på branschreglerade yrkeskvalifikationer och ett projekt som rör arbetsmarknaden post-corona i relation till nordiska avtal på skatteområdet.

Gränshinderarbete bedrivs också hos sektorerna på Nordiska ministerrådet. Information om sektorernas arbete med gränshinder återfinns i appendix 1.

Gränshinderrådets avklarade gränshinder

Under perioden 1 juli 2021 – 30 juni 2022 har 11 av de prioriterade gränshindren avklarats. Åtta har lösts och ytterligare tre hinder har Gränshinderrådet beslutat att avskriva såsom inte lösbara. Enligt mandatet är rådets ambition att klara av fem till åtta gränshinder per år.

Lösta gränshinder

(Klicka på länken för att läsa mer. Länder som prioriterar i parentes)

1. [Erkännande av föräldraskap för familjer med samkönade föräldrar – nr 17–002](#) (IS)
2. [Rätt till tjänstledighet för politiskt uppdrag vid arbete i annat nordiskt land – nr 14–132](#), löst i Sverige (DK/SE/FI)
3. [Tull och deposition i samband med överförel av varor – nr 14–062](#) (FI/NO)
4. [Långa handläggningstider i EU-ärenden – nr 14–042](#) (FI)
5. [Lastbilstransporter i Norden – nr 14–068](#) (SE)
6. [Bidrag inom bostadsbidraget som lämnas för att det bor eller vistas barn i hushållet \(de särskilda bidragen och umgängesbidraget\) upphör vid utlandsarbete – nr 14–086](#) (SE)
7. [Ersättning för patientresa mellan Norge och Finland/Sverige – nr 14–164](#) (SE)
8. Islänningar som flyttar till Norge med isländsk dokumentation om vårdnadskap kan inte registrera sig som ensamförsörjare på grund av norska registreringskrav (IS)

Utöver Gränshinderrådets ordinarie gränshinder har ett stort antal störningar relaterade till coronakrisen inrapporterats som Gränshinderrådet också arbetat aktivt med. Läs mer om arbetet med coronarelaterade störningar i avsnitt 3.

Kort om två lösta gränshinder

1. Erkännande av föräldraskap för familjer med samkönade föräldrar nr. 17–002 Prioriterat av Island

När ett samkönat par får barn i Norden genom assisterad befruktning kan föräldraskapet för den kvinna som inte fött barnet, det s.k. medmoderskapet, under vissa förutsättningar, fastställas genom samtycke.

Island, Norge, Finland och Danmark erkänner under vissa förutsättningar medmoderskap som har fastställts genom samtycke i andra nordiska länder för barn som har tillkommit genom assisterad befruktning. Det har dock inte varit möjligt i Sverige. För samkönade kvinnliga par gällde i stället att medmodern skulle bekräfta föräldraskapet under medverkan av svensk socialnämnd eller adoptera barnet för att betraktas som dess förälder i Sverige, även om föräldraskapet framgår av den födelseattest som utfärdats för barnet i det andra nordiska landet.

En sådan situation medförde att barnet formellt sett förlorade en förälder när familjen flyttade till Sverige. Den förälder som inte fött barnet förlorade även sin rätt till vårdnad över barnet.

Den 1 augusti 2022 trädde nya regler om föräldraskap i internationella situationer i kraft i Sverige. De nya reglerna innebär att en kvinna som är eller har varit gift med barnets mor anses - på vissa villkor - som barnets förälder i Sverige. Det gäller i första hand om föräldraskapet följer av lagen i det land där barnet vid födelsen fick sin hemvist. Dessutom innebär reglerna att utländska domstolsavgöranden om och fastställelser av föräldraskap för en kvinna som är eller har varit gift eller sambo med barnets mor under vissa förutsättningar ska erkännas i Sverige.

I och med de nya reglerna är gränshindret löst. Den isländska medlemmen i Gränshinderrådet har varit aktiv i frågan och prioriterat den sedan 2017.

2. Långa handläggningstider i EU-ärenden nr. 14–042 Prioriterat av Finland

I EU-ärenden är handläggningstiden ofta längre eftersom behörig institution kan behöva hämta in uppgifter från motsvarande institution i ett annat land och situationerna är ofta mer komplexa än i rent nationella fall. Gränshinderrådet har fått inrapporteringar om att långa beslutsgångar till och med kan medföra försörjningssvårigheter för den enskilde. En nordisk arbetsgrupp har utrett ärendet i rapporten [Nord 2012:002](#). Gällande EU-regler förutsätter att medlemsstaternas myndigheter bistår varandra och vid behov fattar provisoriska beslut.

Ett sätt att förkorta handläggningstider är att institutionerna har nätverk med personer som känner varandra och som har erfarenhet i att lösa gränsöverskridande problem. Ett nordiskt seminarium för handläggare av nordiska socialförsäkringsmyndigheter anordnades 2018 av Gränshinderrådet, Info Norden och finländska FPA och Pensionsskyddscentralen i syfte att förbättra samarbetet.

Seminarier ledde till bättre kontakter mellan institutionerna. Samarbetet mellan handläggare diskuteras även mellan socialförsäkringsmyndigheterna på årliga möten. Utöver förbättrad myndighetskontakt har även [EESSI-systemet](#), som gör det snabbare och säkrare att utbyta information som behövs för socialförsäkrings-samordningen, tagits i bruk.

Med anledning av ovanstående anses det övergripande gränshindret vara löst. Dock har Gränshinderrådet konstaterat att det i praktiken finns flera olika hinder kopplat till långa handläggningstider i olika typer av gränsöverskridande myndighetsärenden och bedömer därför att det ger ett större mervärde att arbeta med dessa som enstaka gränshinder.

Avskrivna gränshinder

Behandlade, men som enligt Gränshinderrådet/departementen inte kunde lösas (Klicka på länken för att läsa mer. Länder som prioriterar i parentes)

1. [Skillnad i när uttag av svensk föräldraförsäkring måste ske för att inte rätten till den ska gå förlorad – nr 19–027](#) (SE)
2. [Bortfall av föräldrapenning vid tidsbegränsat arbete – nr 14–084](#) (SE)
3. [Kreditvärdighet, för till exempel gränspendlare i Norden – nr 14–046](#) (FI)

Kort om två avskrivna, icke lösbara, gränshinder

1. [Skillnad i när uttag av svensk föräldrapenning måste ske för att inte rätten till den ska gå förlorad – nr 19–027](#) Prioriterat av Sverige
Om man är bosatt i ett annat land än Sverige, men genom att arbeta i Sverige omfattas av svensk socialförsäkring, måste man ta ut sina svenska föräldrapenningdagar direkt i anslutning till att man avbryter sitt arbete inför beräknad förlossning. Detta beror på att man inte anses arbeta i Sverige om man inte tar ut en kontantförmån (tex föräldrapenning, graviditetsspenning eller sjukpenning) och därmed inte längre omfattas av svensk socialförsäkring. Om man bor och arbetar i Sverige kan man välja att spara sina dagar till senare.

Den beskrivna situationen styrs av EU-rätten och är därför inte möjlig att lösa utan att EU-rätten förändras. Enligt EU-rätten tillhör man det lands lagstiftning från vilket man får en kontantförmån som grundar sig på arbete, i det här fallet föräldrapenningen. För att fortsätta att tillhöra den svenska lagstiftningen måste föräldern därför ta ut föräldrapenning varje dag hen vill fortsätta vara försäkrad i Sverige men det räcker med att ta ut den lägsta omfattningen vilket är en åttondel per dag.

Det innebär till exempel att föräldern behöver ta ut 46 dagar med föräldrapenning under barnets första levnadsår för att fortsätta tillhöra den svenska försäkringen. Föräldern har precis som alla andra föräldrar som är försäkrade i Sverige rätt till 480

dagar med föräldrapenning per barn varför problemet snarare framstår som ett informationsproblem än som ett verkligt problem för föräldrarna.

Problemet är ett exempel på en situation där det inte är möjligt att hitta en nordisk lösning och därför har Gränshinderrådet avskrivit ärendet efter svar från Sverige.

2. [Kreditvärdighet, för till exempel gränspendlare i Norden – nr 14–046](#) Prioriterat av Finland

Kredituppgifter (till exempel inkomster och betalningsanmärkningar) för en gränspendlare som bor i ett land och arbetar i ett annat registreras inte bosättningslandet, vilket försvårar för pendlaren att styrka sin kreditvärdighet i förbindelse med att till exempel få ett kreditkort, banklån och telefonabonnemang.

Bra kreditvärdighet i ett annat land garanterar inte tillgång till lån och kredit. Detta beror till stor del på att kreditgivare generellt endast gör nationella kreditvärdighetsbedömningar där utländsk inkomst inte framgår. Kreditgivare kan också göra bedömningen att indrivningen av en skuld i ett annat land är besvärlig. Bedömningen av kreditvärdigheten har inte harmoniserats inom EU och det finns för tillfället inget initiativ att göra det.

EU:s PDS2 direktiv (2:a betalstjänstdirektivet) trädde i kraft 9/2020. Det ger nya tjänsteföretag möjligheten att få kontoinformation i kreditinstitutionerna med konsumentens medgivande. Vidare finns EU:s konsumentdirektiv (2008/48/EG) (art 9) som garanterar att varje medlemsstat möjliggör att en kreditgivare med kundens medgivande får tillgång till sådana databaser som används för en bedömning av en konsuments kreditvärdighet. Juridiskt är frågan löst. Informationstjänsterna Øresunddirekt och Grensetjänsten Norge-Sverige inrapporterar emellertid kontinuerligt om praktiska problem angående kreditvärdigheten i gränsöverskridande situationer. Från finsk-svenska gränstrakten inrapporteras att detta inte är ett större problem och att kreditgivning till gränspendlarna inte har varit en stor utmaning.

Gränshinderrådet har avskrivit ärendet eftersom frågan är juridiskt löst. Ifall den relativt nya EU-lagstiftningen inte upplevs avhjälpa praktiska problem kan det vara aktuellt att ta upp frågan igen i Gränshinderrådet.

Ett sätt att förbättra situationen är positivt kreditupplysningsregister, något som Finland upprättat. Riksdagen i Finland har godkänt lagen om ett positivt kreditupplysningsregister som tas i omfattande bruk 1 april 2024.

Gränshinderrådets arbete med temaområden

Gränshinderrådet fick i februari 2020 en utökad befogenhet av samarbetsministrarna för att framöver fokusera på bredare temaområden för ökad politisk relevans. Samtidigt har Gränshinderrådets ordförande getts möjlighet att vid behov delta på relevanta ämbetsmannakommitté- och ministerrådsmöten.

Sedan 2020 har Gränshinderrådet fokuserat på sex temaområden men i slutet av 2021 beslutade rådet att avsluta temaområdena *Olika Byggbestämmelser* och *Transportsamarbete över gränsen*. Under 2022 har det tillkommit två nya temaområden, i början av året tillkom

temaområdet *Skatterelaterade gränshinder* och i juli tillkom temaområdet *Folkbokföringssamarbete*.

Vissa av temaområdena har sitt ursprung i ett gränshinder som sedan tidigare återfinns i Gränshinderdatabasen, som exempel kan nämnas [Digitala verktyg för att kommunicera med det offentliga fungerar inte över de nordiska gränserna \(nr 17-010\)](#), [Erkännande av yrkeskvalifikationer \(nr 14-122\)](#) och [Olika byggbestämmelser \(nr 14-076\)](#).

Gränshinderrådet prioriterar aktuellt fyra av de sex aktiva temaområdena, se tabell nedan. Genom att prioritera ett urval av temaområden har Gränshinderrådet en förhoppning om att ökat fokus på dessa även ska öka möjligheterna till lösningar på området.

Prioriterade temaområden 2022

1. Digitala verktyg för att kommunicera med det offentliga fungerar inte över de nordiska gränserna
2. Erkännande av yrkeskvalifikationer
3. Skatterelaterade gränshinder (nytt 2022)
4. Folkbokföringssamarbete (nytt 2022)

Övriga temaområden

5. Geoblocking
6. Gränsregional statistik

Avslutade temaområden (per december 2021)

7. Olika byggbestämmelser
8. Transportsamarbete över gränsen

Inom flera av temaområdena, både de som för närvarande är prioriterade och övriga, pågår det även ett arbete inom sektorerna på Nordiska ministerrådet. Som exempel kan nämnas det arbete som pågår inom ramen för [NOBID-projektet](#) som sker under MR-Digital, där flera av de initiativ som tas är kopplade till gränshinder och mobilitet.²

Ett annat exempel på hur Gränshinderrådet arbetar med de utvalda temaområdena kan nämnas med koppling till temaområdet *Erkännande av yrkeskvalifikationer*. Gränshinderrådet och dess sekretariat har deltagit i tvärsektorielt samarbete kring rapporten *"Kortlægning af brancheregulerede barrierer for mobilitet i Norden"*. Rapporten färdigställdes i december 2020 med ledning av ÄK-A. Gränshinderrådet finansierade rapporten tillsammans med EK-U, lämnade inspel angående genomförandet och efterlyste att processen efter rapporten mynnar i konkreta lösningar på de identifierade problemen. I april 2021 beslutade ÄK-A i samarbete med ÄK-U om att sätta i gång ett projekt för att lösa sex problemställningarna i den ursprungliga kartläggningen.

² En mer utförlig beskrivning på både gränshinderarbetet samt arbetet och status med temaområdena kommer att finnas i Gränshinderrådets kommande verksamhetsrapport 2022 som lanseras under temasessionen 2023.

Utöver detta projekt pågår ett annat projekt rörande Tankesmedjor och branschreglerade yrkeskvalifikationer i regi av Nordiska rådet. Gränshinderrådet deltar även i detta projekt tillsammans med nordiska parlamentariker samt bransch-, arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer.

Som resultat av ovannämnda initiativ finns det nu en väsentligt större förståelse kring problematiken och några konkreta problemställningar att lösa, samtidigt har det framkommit att utmaningarna inom detta område är färre än tänkt från början och att det generellt finns få mobilitetshinder angående branschreglerade yrkeskvalifikationer.

Ett annat konkret exempel kopplat till det nya temaområdet *”Skatterelaterade gränshinder”* är projektet *”Den nya arbetsmarknaden post-corona i relation till nordiska avtal på skatteområdet”* som grundar sig i de skatterelaterade utmaningar som aktualiserades under coronakrisen i samband med ofrivilligt hemarbete. Projektet genomförs i samarbete med Nordiska rådets Gränshindergrupp. Även detta projekt är tvärsektorielt och i referensgruppen ingår en seniorrådgivare från arbetsmarknadssektorn såsom representant för Nordiska ministerrådets sekretariat.

3. Arbetet med coronarelaterade störningar

Med anledning av de direkta och påtagliga effekterna som stängda gränser, olika restriktioner och nationella åtgärder medförde i gränsregionerna och inom Norden har de gränsregionala informationstjänsterna Grensetjänsten Norge-Sverige, Gränstjänst Finland – Sverige – Norge och Øresunddirekt och Nordiska ministerrådets informationstjänst Info Norden, på initiativ av Gränshinderrådets sekretariat, sedan den 13 mars 2020 löpande identifierat och inrapporterat störningar som uppstått i gränsregionerna och mellan de nordiska länderna. På Norden.org finns en [informationsida](#) som ger en överblick över Gränshinderrådets och informationstjänsternas arbete med coronarelaterade störningar.

Informationstjänsterna var sedan starten av coronakrisen i löpande kontakt med myndigheter, ambassader och olika nätverk för att få korrekt information och för att hjälpa människor och företag med de utmaningar och problem som uppstod till följd av krisen. De har haft en unik och strategisk roll i sin dialog med människor och företag under krisen. Mer information om informationsarbetet och aktuell statistik återfinns i avsnitt 4 nedan.

Fram till och med februari 2022 hade 22 rapporter levererats i vilka cirka 121 störningar identifierats. Det konstaterades snabbt efter att inresebegränsningar och nationella åtgärder upphävdes att även en majoritet av de coronarelaterade störningarna också försvann. Det finns dock fortfarande följd effekter.

Rapporternas syfte var att informera och medvetandegöra beslutsfattare och myndigheter om de särskilda problem coronakrisen skapat för den fria rörligheten i Norden och de konsekvenser som ländernas inreseförbud föranlett. Rapporterna förmedlas vidare till bland andra Gränshinderrådet, Samarbetsministrarna, Nordiska samarbetskommittén samt Nordiska rådet. Rapporterna ska också ses som ett bidrag till de diskussioner som förs i bland annat i ministerrådet, Gränshinderrådet och Nordiska Rådet kring förbättringar av det nordiska samarbetet i kristider.

Rapporterna är inte uttömmande, dock gav de en lägesbild och vittnade om hur krisen påverkade livet och vardagen för människor och företag som bor och verkar i gränsregionerna. Vidare är de störningar som lyfts i rapporterna inte att likställa med formella gränshinder och de granskades inte på samma sätt som de gränshindren som publiceras i den officiella nordiska gränshinderdatabasen.

Utöver specifika störningar identifierade Gränshinderrådet tidigt fyra generella utmaningar som kan bli aktuella även vid framtida kriser:

- 1) Hur långt sträcker sig arbetsplikten?
- 2) Det finns ett generellt behov av tydlig information och enhetlig tolkning av regelverk
- 3) De nordiska länderna har olika nationella strategier för att minska och hindra smittspridningen
- 4) Bristen på gränsregional statistik är extra aktuell med tanke på eventuella effekter som krisen har haft på gränsregionerna

Enkät om hur restriktioner och nationella åtgärder påverkat vardagen i gränsregioner och i Norden

I samarbete med informationstjänsterna har Gränshinderrådet genomfört fyra digitala enkätundersökningar sedan krisens början. Enkäterna har i huvudsak riktat sig till de människor som bor och verkar i gränsregioner där dagpendling är som störst. Det har dock funnits möjlighet för den som svarar på enkäten att specificera också andra landskombinationer, såsom till exempel Danmark–Norge och Åland–Sverige.

I den senaste enkäten, som genomfördes under juli – augusti 2022, var antalet respondenter avsevärt lägre i jämfört med tidigare enkätundersökningar. I juni 2020 responderade 1669 personer, i december 2020 responderade 2 676 personer, i juni 2021 responderade 2 105 personer och i juli/augusti 2022 responderade 279 personer. Den låga svarsfrekvensen medför svårigheter att jämföra resultaten mot tidigare enkätundersökningar, samtidigt som det också kan vara indikation att det gränsöverskridande livet har återgått till det normala vilket även informationstjänsterna vittnar om.

Genomgående från undersökningarna har varit att respondenterna anser att det finns ett behov av samordning på nordisk nivå och vikten av att myndigheters information är både uppdaterad och gränsregionalt anpassad.

Nordiska ministerrådets arbete med mobilitet i kristider

Samarbetsministrarna gav under våren Jan-Erik Enestam, tidigare direktör för Nordiska Rådet och mångårig finsk minister, i uppdrag att sammanställa 10–15 konkreta rekommendationer på hur det nordiska samarbetet på krisområdet kan stärkas och utvecklas.

Rapporten [Strategisk genomlysning – Nordisk civil beredskap](#) presenterades sedermera under Nordiska rådets session i november 2021 med flera rekommendationer som har direkt bäring på mobilitet och gränshinder, bland annat lyfter rapporten fram ett behov för tätare koordinering och informationsutbyte samt bättre beredskap genom system för "early warning". Enestam lyfte även fram behovet av reformer av regelverk gällande bland annat beskattning och socialförsäkringar för att bättre passa för gränsregioner och nordiska pendlare, något som även Gränshinderrådet och informationstjänsterna lyfte fram tidigt under pandemin. Gränshinderrådet har, tillsammans med Nordiska rådets Gränshindergrupp, initierat ett särskilt projekt rörande den nya arbetsmarknaden post-corona i relation till nordiska avtal på skatteområdet.

En annan central rapport som initierades under 2021 är [Nordic cooperation amid pandemic travel restrictions](#) från Utrikespolitiska institutet (FIIA) i Finland, i vilken det diskuteras konkreta och praktiska konsekvenser av pandemin för det nordiska samarbetet. I september 2022 publicerade FIIA ännu en relevant rapport rörande försörjningssäkerhet och krisberedskap [Nordic resilience: Strengthening cooperation on security of supply and crisis preparedness](#), även den på initiativ av Nordiska ministerrådet. Rapporten analyserar nordisk krisberedskap och försörjningstrygghetsmodeller, går igenom befintligt samarbete och ger praktiska rekommendationer om hur man gemensamt kan stärka nordisk motståndskraft mot bakgrund av coronakrisen men även den ryska invasionen av Ukraina.

I vilken utsträckning de olika nationella inreserestriktionerna haft positiva smittskyddseffekter har inte varit primärt fokus på nordisk nivå. I gränshinderarbetet har fokus, i enlighet med Gränshinderrådets mandat, legat på vilka gränshinder som uppstått som effekter av pandemihanteringen.

Under krisen blev det tydligt att Gränshinderrådet kan spela en betydande roll i arbetet med att trygga mobiliteten mellan de nordiska länderna vid kriser. Det är något som de nordiska samarbetsministrarna ville slå vakt om och i samband med att Gränshinderrådet den 1 januari 2022 fick sitt nya [mandat](#) för 2022 – 2024 förtydligades vilken roll Gränshinderrådet har i kristider. Gränshinderrådet ska med kort varsel samla information och uppmärksamma regeringarna på mobilitetsproblem som uppstår i kristider, samt föreslå lösningar och stå till förfogande med sin kunskap när så efterfrågas. Arbetet ska ske i samarbete med nordiska och gränsregionala nätverk, bland annat med Nordiska ministerrådets informationstjänst Info Norden samt de gränsregionala informationstjänsterna. Genom det nya mandatet stärks även samarbetet och kontakten med de nordiska samarbetsministrarna samt Nordiska rådet i gränshinderarbetet.

I en [deklaration](#) från juni 2022 fastslog även samarbetsministrarna att de nordiska länderna samt Färöarna, Grönland och Åland ska stärka sitt samarbete i kristider. Deklarationen fastslår bland annat att samarbetsministrarna har ett särskilt ansvar att lyfta det nordiska perspektivet inom sina respektive regeringar för att tydliggöra utmaningar och möjligheter. Vidare vill man värna en tät dialog och gott informationsutbyte innan nationella beslut tas när dessa påverkar situationen i gränsregionerna, där folk lever sina liv på tvärs av landsgränserna. I deklARATIONEN hänvisas till att de nordiska länderna i ljuset av erfarenheterna från pandemin nu arbetar inom olika områden för att stärka sitt samarbete om krisberedskap och krishantering. Samarbetsministrarna, som har ansvar för att leda och samordna det nordiska samarbetet, följer det nationella arbetet tätt.

4. Arbetet med att stärka informationsinsatserna

Nordiska ministerrådets informationstjänst [Info Norden](#) och de tre gränsregionala informationstjänsterna [Grensetjänsten Norge-Sverige](#), [Gränstjänsten Sverige-Finland-Norge](#) (tidigare Nordkalottens Gränstjänst/Grensetjeneste) och [Øresunddirekt](#) är helt- eller delvis finansierade av Nordiska ministerrådet.

Informationstjänsterna utgör Gränshinderrådets strategiska frontlinje. De skapar trygghet i vardagen för invånare och företag som vill röra sig mellan de nordiska länderna och som behöver hjälp med gränsregionalt anpassad information om regler och hjälp med myndighetskontakter i de nordiska länderna. Detta blev tydligt särskilt under coronakrisen där informationstjänsterna hade en central roll som var avgörande för människor och företag samt för Gränshinderrådets arbete.

Informationsinsatserna utgör även en stor del av det förebyggande gränshinderarbetet genom att med gränsregionalt anpassad information om ämnen såsom skatt, socialförsäkring, arbetsmarknad med mera och lättillgänglig information om de nordiska ländernas system möjliggör informationstjänsterna att invånare och företag lättare kan navigera sig genom systemen och minskar därmed risken för att problem ska uppstå.

Informationstjänsterna har även i uppdrag att informera om existerande gränshinder. De arbetar även aktivt med mobilitets- och integrationsfrämjande insatser. I sin dagliga kontakt med privatpersoner och företag registrerar de potentiella gränshinder. De potentiella gränshindren inrapporteras därefter till Gränshinderrådets sekretariat där processen med utredning och dialog med ansvariga departement tar vid.

Informationstjänsterna samarbetar också sinsemellan samt med regionala och nationella aktörer, nationella myndigheter, näringslivsorganisationer, intresseorganisationer med flera.

Nedan presenteras informationstjänsternas uppdrag och även statistik för perioden. Viktigt att notera i sammanhanget är att Info Nordens mål och uppdrag delvis skiljer sig åt från de gränsregionala informationstjänsternas och är därför inte helt jämförbara, Info Nordens verksamhet och statistik presenteras därför separat nedan.

Info Norden

[Info Norden](#), som är Nordiska ministerrådets helnordiska informationstjänst, har som mål att invånare främst ska finna svar på sina frågor på Info Nordens hemsidor och därifrån ledas vidare till relevanta myndigheter. Info Nordens hemsidor finns på de fem officiella nordiska språken samt engelska. I Info Nordens uppdrag ingår också att informera om det nordiska samarbetet i stort.

Info Norden har en projektledare i Danmark, Finland, Färöarna, Grönland, Island, Norge, Sverige och Åland. Info Norden ligger under de nordiska samarbetsministrarnas ansvarsområde och organisatoriskt är Info Norden placerat under Nordiska ministerrådets sekretariats kommunikationsavdelning.

Info Nordens personliga kontakt med invånare sker främst via webbformulär, telefon och e-post och i kontakterna med invånare och företag identifieras potentiella gränshinder. Info

Norden arbetar för att de personliga förfrågningarna i huvudsak ska röra mer komplicerade frågor och nya potentiella gränshinder.

Info Norden arrangerar även olika informationsaktiviteter för att bidra till att sätta fokus på mobilitet i Norden, informera om nordiska regelverk och skapa mötesplatser över nationsgränserna. Externa insatser såsom informationsträffar och seminarier har dock under coronakrisen till stor del haft uppehåll, med undantag för vissa seminarier och konferenser som skett i digitalt format.

Info Norden arbetar med en bred definition av informationsverksamheten som förutom seminarier och konferenser inkluderar onlinekampanjer och annan kommunikation via digitala kanaler. Info Nordens målgrupper för seminarier, konferenser och liknande är myndigheter, organisationer, handläggare och intressenter, men som huvudregel inte allmänheten.

Statistik Info Norden

	Personlig betjäning*	Externa aktiviteter**	Webb***	Facebook	Twitter	LinkedIn
Info Norden	5 126	3 700	1 704 363	9 929	1 661	n/a
TOTALT	5 126	3 700	1 704 363	9 929	1 661	n/a

* Kontakter via webbformulär, telefon, e-post, digitala möten med mera

** Deltagare på informationsträffar/seminarier/övriga externa aktiviteter. Siffrorna som redovisas här inkluderar inte on-linekampanjer.

*** Statistiken avser antalet sessioner

NB. Info Nordens mål och uppdrag delvis skiljer sig åt från de gränsregionala informationstjänsternas och är därför inte helt jämförbara, Info Nordens verksamhet och statistik presenteras därför separat.

De gränsregionala informationstjänsterna

De tre gränsregionala informationstjänsterna [Grensetjänsten Norge-Sverige](#), [Gränstjänsten Sverige – Finland – Norge](#) och [Øresunddirekt](#) har, till skillnad från Info Norden, fysiska informationscenter som invånare och företag kan besöka och kontakta för att få personlig vägledning.

De gränsregionala informationstjänsterna finansieras delvis av Ministerrådet. De är organiserade på olika sätt men samtliga tre informationstjänster finansieras av olika offentliga aktörer och nationella myndigheter.

De gränsregionala informationstjänsternas mål är att kunderna ska finna gränsregionalt anpassad generell information på hemsidorna och att kunderna, vid behov, ska ta personlig kontakt för att få en personligt anpassad vägledning. Språk och målgrupper är anpassade efter respektive gränsregion.

Informationstjänsterna arrangerar även olika informationsaktiviteter för att bidra till att sätta fokus på mobilitet i gränsregionerna och deltar i olika typer av informationsinsatser för att främja de gemensamma arbetsmarknaderna och för att skapa uppmärksamhet kring möjligheter och utmaningar.

Informationscentren var stängda för personliga besök under 2021 och i början av 2022 på grund av coronakrisen, all personlig kontakt med kunder skedde därför till största delen via e-post, telefon och/eller digitala möten under den perioden. Vissa av kontoren har också fått omfördela personalresurser till följd av krisen.

De ordinarie mobilitets- och integrationsfrämjande externa insatserna såsom informationsträffar, seminarier och jobbmässor har under coronakrisen till stor del haft uppehåll, med undantag för vissa seminarier och konferenser som skett i digitalt format.

Statistik gränsregionala informationstjänster

	Personlig betjäning*	Externa aktiviteter**	Webb***	Facebook	Twitter	LinkedIn
Grensetjänsten Norge-Sverige	15 959	510	290 828	1 992	n/a	n/a
Gränstjänsten Sverige-Finland-Norge	2 782	1 089	58 532	1 260	86	55
Øresunddirekt	17 785	3 270	2 403 697	3 272	850	668
TOTALT	36 526	4 869	2 753 057	6 524	936	723

* Kontakter via besök, e-post, telefon

** Deltagare på informationsträffar/seminarier/övriga externa aktiviteter

*** Statistiken avser antalet sessioner

Ditt gränsproblem – ett digitalt inrapporteringsystem

2019 tilldelade samarbetsministrarna ur mobilitetspuljen ett belopp på 1 MDKK till de tre gränsregionala informationstjänsterna för att gemensamt utveckla ett system för en mer effektiv gemensam identifiering och inrapportering av gränshinder.

Systemet, som lanserades i samband Nordiska rådets session 2021, ska förbättra kvalitén på inrapportering av upplevda gränshinder i gränsregionerna och effektivisera det gemensamma gränshinderarbetet. Syftet är också att möjliggöra för alla i gränsregionerna, både privatpersoner, myndigheter, organisationer och företag, att på ett kundvänligt sätt digitalt rapportera in upplevda gränshinder eller andra typer av mobilitetshinder samt följa vad status med ärendet är på www.dittgransproblem.com

Under perioden har 224 inrapporteringar skett, fördelningen mellan de i systemet avgränsade gränsregionerna ses i tabellen nedan.

Inrapporteringar per gränsregion

	SE/DK	SE/FI	SE/NO	FI/NO	>2 länder	Annan kombination
Inrapporteringar	132	14	59	19	13	

Av de 224 inrapporterade fallen uppger informationstjänsterna att en stor del av inrapporterade problem avser corona- och skatterelaterade problem, e-legitimation och socialförsäkring. En fördelning mellan de största övergripande problemen kan ses nedan.

- Coronarelaterade problem 21%
- Skatterelaterade problem 19%
- E-legitimation 14%
- Socialförsäkring 14%
- Bank och kreditvärdighet 9%
- Övrigt 23%

Appendix 1 Sektorernas arbete med gränshinder

Gränshinder	Ministerråd	Resultat juli 2021-juni 2022
<p>Digitala verktyg för att kommunicera med det offentliga fungerar inte över de nordiska gränserna</p> <p>Nr 17-010 i Gränshinderdatabasen</p>	MR-DIGITAL	<p>Cross-Border Digital Services (CBDS)-programmet har fokus på gränsöverskridande digitala tjänster, och ska bidra till att förenkla gränsöverskridande kommunikation med det offentliga för de som bor och driver verksamhet i Norden och Baltikum. CBDS-programmet omfattar 1) e-ID interoperabilitet (NOBID) 2) att studera, arbeta och driva verksamhet över gränserna, 3) ett data-utväxlingsprojekt; det finska ordförandeskapsprojektet "Achieving the World's Smoothest Cross-Border Mobility and Daily Life Through Digitalisation" (2021–2023) och en 4) Open Funding-mekanism.</p> <p>Det nordisk-baltiska samarbetet om eID, NOBID-projektet, utgör en central del av CBDS-programmet. Projektet är ett samarbete mellan ländernas myndigheter som ansvarar för nationella eID. De enskilda länderna ansvarar för att göra sina nationella eID-lösningar tillgängliga för användning över nationsgränserna. Utvecklingen av eID är ett nationellt ansvar och framstegen i NOBID-projektet beror därför på ländernas process att få sina nationella eID-lösningar godkända (notifierade) i enlighet med EU:s eIDAS-förordning. Två länder har ännu inte fått sina nationella eID-lösningar godkända: Island har planerat att starta sin notifieringsprocess 2022, och Finlands process planeras påbörjas 2023.</p> <p>EU-kommissionen har bjudit in länder i EU och EES att delta i en storskalig pilot avseende utvecklingen av EU:s digitala identitetsplånbok. Fyra områden prioriteras av Kommissionen: betalningslösningar, e-hälsa, digitala körkort och utbildning/yrkeskompetens. NOBID ledde under våren 2022 arbetet med att skapa ett konsortium för en pilot omfattande både betalningar och digitala körkort.</p>

		<p>Under sommaren 2022 ändrades riktlinjerna från EU-Kommissionen, så att piloterna endast kunde omfatta ett område. NOBID-konsortiet, som inkluderar Danmark, Norge, Lettland och Island, lämnade i augusti 2022 in en ansökan om en pilot avseende betalningar. Finland, Estland och Litauen fokuserar fortsatt på digitala körkort, inom ramen för ett annat konsortium. Former för samarbete mellan de två konsortierna diskuteras nu. Genom piloterna tar Norden och Baltikum en ledande roll i utvecklingen av EU:s digitala identitetsplånbok, samt bygger relevant expertis och infrastruktur vilket kan bidra till lösningen av gränshinder 17–010.</p> <p>Den första utlysningen i Open Funding -mekanismen lanserades under hösten 2021. Två projekt valdes ut, varav det ena handlade om att få ovan nämnda pilot på plats. Inför 2022-års utlysning har mekanismen gjorts om, så att den på ett tydligare vis stöttar CBDS-programmets genomförande avseende digitala tjänster. Mekanismen behåller sin tvärssektoriella karaktär, och Gränshinderrådet deltar i samarbetet.</p> <p>Det finska ordförandeskapsprojektet om datautväxling lanserade sin "baseline rapport" i november 2021, med fokus på datautväxling över gränserna inom tre områden; att studera i ett annat nordisk-baltiskt land, att nyttja sjukvård i ett annat nordisk-baltiskt land samt nyttandet av juridiska databaser över gränserna.</p>
<p>Olika byggbestämmelser Nr 14–076 i Gränshinderdatabasen</p>	<p>MR-VÆKST (Erhverv)</p>	<p>Afholdt møde i styregruppen for nordisk bygge- og boligpolitik d. 28.09.2021. Her blev det besluttet at arbejde videre med harmonisering af byggereglerne inden for emnerne: bæredygtighed, digitalisering og klimadeklarerationer af bygninger.</p> <p>D. 22.11.2021 afholdt bolig- og byggeministermøde i Finland. Her besluttede ministrene at styrke det nordiske samarbejde om klimadeklarerationer for bygninger, at forsætte samarbejdet om udvikling af en nordisk metode til vurdering af cirkulær økonomi i byggeriet og at iværksætte et</p>

		<p>samarbejde om digitalisering som instrument i harmoniseringen af byggeregler. Bygge- og boligministrene gav styregruppen i opdrag at videreføre arbejdet, baseret på ministrenes drøftelser.</p> <p>D. 20.06.2022 afholdte styregruppen for nordisk bygge- og boligpolitik et møde. Her blev en fælles nordisk erklæring vedrørende bæredygtigt byggeri i Norden diskuteret, som senere vil blive taget op på bolig- og byggeministermøde senere i 2022. Yderligere, blev et arbejde om Nordisk samarbejde om at påvirke revisionen af forordningen for byggevarer afsluttet.</p> <p>D. 20.09.2022 afholdte den nordiske styregruppe for harmonisering af byggeregler et møde. Her blev en revideret fælles nordisk erklæring vedrørende bæredygtigt byggeri i Norden diskuteret. Det er stadig intentionen at den skal underskrives til bolig- og byggeministermøde d. 8.11 i 2022. Derudover blev en køreplan for nordisk samarbejde omkring harmonisering af reguleringen af bygningers klimapåvirkning præsenteret.</p> <p>Det tværsektorielle program 'Nordic Sustainable Construction' startede i 2021 og er godt i gang med aktiviteterne. Programmet har midler til og med 2024.</p> <p>I perioden, er det tværsektorielt program 'Bæredygtigt og konkurrencedygtigt byggeri i Norden' kommet godt i gang med aktiviteter og kommunikation i og udenfor Norden om det Nordiske samarbejde på byggeriområdet. Yderligere information kan findes på: www.nordicsustainableconstruction.com.</p>
<p>Erkännande av yrkeskvalifikationer</p> <p>Nr 14–122 i Gränshinderdatabasen</p>	MR-U/(MR-A)	MR-A og MR-U, har i samarbeid med Grensehinderrådet igangsatt et prosjekt for å løse et utvalg av bransjeregulerte hindre for mobilitet i Norden. Det dreier seg konkret om 6 case i bygg- og anleggsbransjen, som er relevante for å løses ved hjelp av nordisk innsats. Oppdraget er gitt til Resonans Nordic AS, og avsluttes i november 2022.

		<p>Projektet bygger på en kartleggingsrapport fra 2020, som viste at omfanget av bransjeregulerte hindre er mindre enn antatt. Desuden har EK-U nedsat en ad hoc-gruppe om anerkendelse af erhvervsfaglige uddannelseskvalifikationer for at undersøge mulighederne for et tættere nordisk samarbejde på området og sikre fair og enkel anerkendelse af denne type kvalifikationer. Gruppens mandat løber fra 1. november 2021 til 31. december 2022.</p>
<p>Flytt för institutionaliserade personer</p> <p>Nr 14–104 i Gränshinderdatabasen</p>	MR-S	<p>Grensehinderet er ikke løst.</p> <p>Saken er tatt opp i forbindelse med revisjonen av den nordiske Bistandskonvensjonen som fremdeles er i prosess.</p> <p>De nordiske regeringer har forsøgt at håndtere den manglende spesifikke regulering i konventionen af omkostningsfordeling i forbindelse med flytning. I forbindelse med et forslag til revision af konventionen i 2017 blev det af revisionsgruppen imidlertid vurderet, at disse grænsehindringer ikke vil kunne løses med udvidede rettigheder i en revideret Nordisk konvention om social bistand og sociale tjenester uden at blive udgiftsdrivende. Derfor søges det at arbejde med bedre vejledning om de eksisterende myndighedsforpligtelser mellem kommunerne, samt at løse problemerne lokalt mellem kommunerne. Dette kan bl.a. ske gennem oplysning om tidligere indgåede aftaler og vidensoverdragelse af erfaringer fra tidligere praksis.</p> <p>MR-S har under våren 2022 satt igång ett analysarbete med syfte att granska hur revisionsföreslaget till den nordiska konventionen om socialt bistånd och sociala tjänster förhåller sig till EU-rätten. Den juridiska analysens resultat ska presenteras för ÄK-S i februari 2023, i samband med detta ska även olösta gränshinder kopplade till bistandskonventionen diskuteras av ämbetsmannakommittén.</p>

<p>Färdtjänst för funktionshindrade</p> <p>Nr 14–136 i Gränshinderdatabasen</p>	MR-S	<p>Grensehinderet er ikke løst.</p> <p>Saken er tatt opp i forbindelse med revisjonen av den nordiske Bistandskonvensjonen som fremdeles er i prosess. En bidragende løsning kan være å styrke informasjonstjenesten.</p> <p>MR-S har under våren 2022 satt igång ett analysarbete med syfte att granska hur revisionsföreslaget till den nordiska konventionen om socialt bistånd och sociala tjänster förhåller sig till EU-rätten. Den juridiska analysens resultat ska presenteras för ÄK-S i februari 2023, i samband med detta ska även olösta gränshinder kopplade till bistandskonventionen diskuteras av ämbetsmannakommittén.</p>
<p>Personlig assistent vid flytt</p> <p>Nr 14–124 i Gränshinderdatabasen</p>	MR-S	<p>Grensehinderet er ikke løst.</p> <p>Saken er tatt opp i forbindelse med revisjonen av den nordiske Bistandskonvensjonen som fremdeles er i prosess. En bidragende løsning kan være å styrke informasjonstjenesten.</p> <p>MR-S har under våren 2022 satt igång ett analysarbete med syfte att granska hur revisionsföreslaget till den nordiska konventionen om socialt bistånd och sociala tjänster förhåller sig till EU-rätten. Den juridiska analysens resultat ska presenteras för ÄK-S i februari 2023, i samband med detta ska även olösta gränshinder kopplade till bistandskonventionen diskuteras av ämbetsmannakommittén.</p>
<p>Olika krav på märkning av läkemedel och olika krav på språk för bipacksedel</p> <p>Nr 17–016 i Gränshinderdatabasen</p>	MR-S	<p>Gränshindret är inte löst.</p> <p>Mot bakgrund av att Europeiska kommissionen har inlett en översyn av EU-direktiv 2001/83 om Humanläkemedel, beslutade ÄK-S att ta fram ett gemensamt brev till kommissionen med syfte att öppna för möjligheten att använda elektroniska bipacksedlar för humanläkemedel inom EU. Brevet överlämnades till kommissionär Vytenis Andriukaitis den 10 juli 2019 av den isländske ambassadören Gunnar Pálsson. Frågan kan komma att lösas på EU-nivå i samband med revisionen av EU-direktiv 2001/83.</p>

<p>Ytterligare krav på utfört arbete för att kunna sammanlägga arbets- och försäkringsperioder från ett annat land vid ansökan om arbetslöshetsersättning</p> <p>Nr 14-090 i Gränshinderdatabasen</p>	MR-A	<p>Gränshindret, som endast gäller Danmark och Finland, är fortsatt på ÄK-As agenda i avvaktan på revidering av EU:s förordning om samordning av de sociala trygghetssystemen.</p> <p>Gränshindret gäller inte de övriga nordiska länderna.</p>
<p>Långa handläggningstider i EU-ärenden</p> <p>Nr 14-042 i Gränshinderdatabasen</p>	MR-A	<p>Gränshindret har en koppling till S-sektorn och slutförandet av EESSI (Electronic Exchange of Social Security Information).</p> <p>Status på gränshindret för A-sektorns del kommer diskuteras vid kommande möte i ÄK-A.</p>